

Új képeskönyv

Péntek Orsolya: A magyar fotó (1840–1989)

FARKAS ZSUZSA

Látóhatár Kiadó, Budapest, 2018, 344 oldal

A Látóhatár Kiadó ötlete és tervei alapján megvalósult, Halász Csilla szerkesztő bevezetőjével megjelent *A magyar fotó – 1840–1989* című kötet professzionális nyomdai kivitelezéssel, keményborítóval került a nagyközönség elé. A festőművész tanultságú történész és szépíró, Péntek Orsolya könyve az 1840-től 1989-ig tartó, közel másfélszáz évet fogja át, különös tekintettel az ez alatt működött híres fényképészek kronologikus rendű bemutatására.

A szerző összesen 21 alkotót választott ki, akiknek a kötetben látható képeihez részletes, olvasmányos életrajzok párosulnak. *A kezdetek: a portréfotósok* című fejezet a korai évek általános összegzésére vállalkozik. Péntek sajnos nem említi, hogy volt abban az időben egy több mint 40 főt számláló festőtársaság, akik fényképészként is működtek. Hogy ez mennyiben magyar sajátosság, érdemes lenne megvizsgálni. Rohrbach Antal munkásságára is utalni illett volna, hiszen a Tisza hídjának építését Szegeden dokumentáló sorozata 1859-ből nemrégiben nemzetközi elismerést váltott ki. A kötet regényes életrajzaiban található pontatlanságokra

Albertini Béla a Magyar Fotótörténeti Társaság (MAFOT) honlapján publikált apertúrájában már rámutatott (*Hogyan (ne) írjunk magyar fotótörténetet* címmel). Ugyanakkor dicsérendő, hogy ha röviden is, de Péntek érinti a 19. századi fotózási gyakorlatot, hiszen ma már egyre többen igyekeznek a teljes 19. századi fotótörténeti anyagot – „nem művészeti” érvényűnek minősítve azt – mellőzni.

A könyv befejező része, *A háborútól az 1980-as évekig*, nyolc művész munkásságát hangsúlyozva összegzi a címben jelölt periódus jellegzetességeit. *A Rendszertelenek: az 1970–80-as évek fotósai* pedig 19 oldalra szorítja össze e két fontos évtized történetét. A riport- és művészfényképészek szétválasztása azonban indokolt és érthető, hiszen a két csoport sem céljaiban, sem eszközeiben nem mérhető össze egymással. Másfajta rendszerben gondolkodnak, másfajta értéket képviselnek.

Szokatlan vállalkozás ez a könyv, mert az általános ismeretterjesztés ma nem jellemző a problémákat egyre részletgazdagabban feltáró, a magyar fotótörténet apró mozzanatait tanulmányokban

publikáló szakterületre. A címadása is vitákat kelthet, és – ahogy arról esett már fentebb szó – a kiválasztott alkotók névsora is, amelyet véleményem szerint szükséges lett volna meggyőzőbben indokolni, érvekkel alátámasztani.

„Hátha ez a kötet arra ösztönzi a magyar fotótörténészeket, hogy összefogjanak, és megírják azt a bizonyos nagy magyar fotótörténetet, rendszerezzenek, és értékeljék az életműveket” – vallja Halász Csilla. E mostani kísérletben a professzionális képösszeállítás és kidolgozás nem párosul eredeti, tudományos textusokkal, hiszen a fotókat laza szövetű történetek kísérik. Bár a képek magukért beszélnek, nem könnyű szerepüket és helyüket megérteni, elhelyezni őket a kultúra tágabb kontextusában. Az viszont biztos, hogy a kiváló képek szép kiállítású megjelenítése mindig jó üzlet.

ASZTALOS ZSOLT: *Eltűnt emlékeknek, 2018*

A következő számunk tartalmából

Vasarely-életműkiállítás a Pompidou-ban

KESERŐ ILONA műve a MoMA gyűjteményében
Interjú Valkó Margittal

AKNAY JÁNOS 70

Beszélgetés **JANE MCADAM FREUD** dal

EMBER SÁRI Antwerpenben

Fekete Lyuk

Számunk szerzői

ABAFÁY-DEÁK CSILLAG író, művészeti író

BORDÁCS ANDREA esztéta, műkritikus, kurátor,
az ELTE SEK docense

CSORDÁS LAJOS újságíró

FARKAS ZSUZSA művészettörténész,
a Magyar Nemzeti Galéria munkatársa

FAZAKAS RÉKA kurátor, a Múcsarnok munkatársa

GAZDA ALBERT újságíró

KASZÁS GÁBOR művészettörténész,
a Virág Judit Galéria munkatársa

KÖLÖS LAJOS író, költő, művészeti író

RÓZSA T. ENDRE művészeti író,
a Magyar Rádió nyugalmazott főmunkatársa

UNGVÁRI-ZRINYI KATA művészettörténész, teoretikus

VÁRADI NAGY PÉTER szerkesztő, médiaértés-oktató

Lapunk 5. oldala **HALÁSZ KÁROLY**
Pop-art-tanulmányok IV. című
művének (1968, tempera, papír,
50x70 cm) felhasználásával készült.

Kiadja **ÚJ MŰVÉSZET ALAPÍTVÁNY**
Vezető szerkesztők **P. SZABÓ ERNŐ**

PATAKI GÁBOR pataki.gabor@btk.mta.hu

RUDOLF ANICA rudolf.anica@ujmuveszet.hu

VASS NORBERT vass.norbert@ujmuveszet.hu

LÓSKA LAJOS loska.lajos@ujmuveszet.hu

JANKÓ JUDIT

MULADI BRIGITTA

SINKÓ ISTVÁN

SÍPOS LÁSZLÓ (Berlin)

Fotó **BERÉNYI ZSUZSA** berenyi.zsuzsa@ujmuveszet.hu

Szerkesztőségi titkár **KÖRMENDI KRISZTINA** info@ujmuveszet.hu

Lapterv **KORONCZI ENDRE** koroncz@koroncz.hu

Nyomdai munka **PHARMA PRESS NYOMDAIPARI KFT.**

Felelős vezető **FABÓK DÁVID**

Szerkesztőség 1065 Budapest, Nagymező utca 49. II. em. 4.
+36 70 626 2392

Terjeszti Lapker Zrt., 1092 Budapest, Táblás utca 32.

+36 1 347 7300, +36 1 347 7303, info@lapker.hu

és alternatív terjesztők.

Előfizethető bármely hírlapkézbesítő postahivatalban és a Magyar Posta Zrt. Üzleti és Logisztikai Központjában (Budapest, VII. Vörösmarty utca 16–18.) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással az Új Művészet MKB Zrt.-nél vezetett 10300002-20337629-70073285 számú számláján.

Egy példány ára: **765 Ft**

Előfizetés egy évre: **7800 Ft**

Előfizetés fél évre: **4200 Ft**

A megjelent szövegek másodközlése csak az Új Művészet és a szerzők jóváhagyásával lehetséges.

© Új Művészet

© Szerzők

www.ujmuveszet.hu

HU ISSN 08662185

Alapító főszerkesztő: **SINKOVITS PÉTER**

Tisztelt Szerzők!

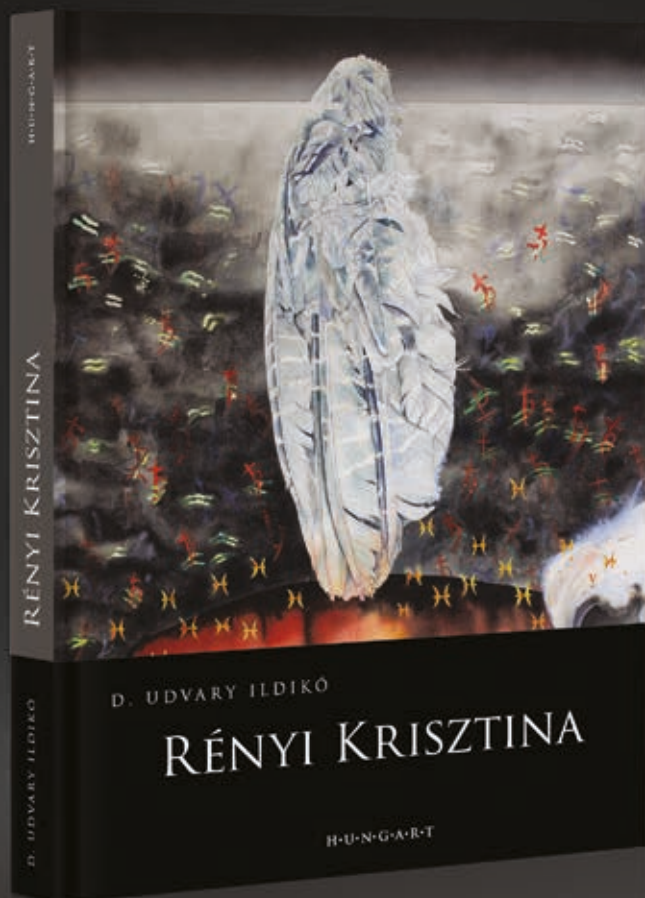
Az Új Művészet 2013-tól csak saját névre vagy cégre kiállított számla ellenében tudja kifizetni a cikkeikért járó honoráriumot. Megértésüket köszönjük!

Támogató

25nka
Nemzeti Kulturális Alap

H·U·N·G·A·R·T

KÖNYVSOROZAT

Rényi Krisztina (1956) az autonóm grafikai műveivel párhuzamosan készíti rendkívül igényes, itthon és külföldön is nagyra értékelt illusztrációit. Illusztrációs nyelvezetében felfedezhetők folklorisztikus, misztikus elemek, kompozícióit az intenzív, életteli színvilág, a bravúros rajzkészség és az organikus képépítés természetessége jellemzi. Számára az illusztráció önálló képzőművészeti értéke nem kétséges, alkotótevékenységét nem terhelik hierarchikus kételyek. Sokoldalú kreativitásának különleges oldalát fedik fel a nemzetközi szinten is jegyzett és elismert, kultúrtörténeti reminiscenciákat ébresztő kifinomult, fűzött gyöngyökszerei.

A könyv, illetve a HUNGART könyvsorozat eddig megjelent 41 kötete megvásárolható a kiadónál, a HUNGART Egyesületnél, vagy megrendelhető a www.hungart.org weboldalon.

Ár: 2.500 Ft / kötet

Alkotások a HUNGART által kiadott Rényi Krisztina kötetből

HASADÉK. 1983
papír, szítanyomat (részlet)

AZ ARANYMADÁR
NÉPMESE. 2007
vászonpapír, olaj (részlet)

ÉLÉRE ÁLLÓ KOCKA. 1980
papír, szítanyomat (részlet)

A FÉNY-SÁRKÁNY
NAPJA. 2003
papír, tus, toll, színes ceruza,
akvarell, szórópisztoly (részlet)

A HUNGART 2009 óta jelenteti meg kismonográfia-sorozatát, amely kortárs képző-, ipar- és fotóművészek munkásságát dolgozza fel. A HUNGART-könyvsorozat hiánypótló a vizuális művészeti szakmában és a hazai művészeti könyvpiacra. A könyvsorozat hozzájárul a jelenkori magyar művészet dokumentálásához, szellemi értékeinek megőrzéséhez, valamint hazai és nemzetközi megismertetéséhez.

2019/02/09 - 03/24

SZINYOVA GERGŐ NO ABRACADABRA

Kurátor / Curated by: **Fenyvesi Áron**

Megnyitó / Opening: **2019/02/08 (PÉN/FRI) • 19h**